

Bestuursverslag 2012

**Stichting Beheer NDSM-werf Oost
DMO Amsterdam**

ALGEMENE INFORMATIE

Statutaire naam: Stichting Beheer NDSM-werf Oost

Doelstelling: beheer en programmering NDSM-werf

Directeur: Frank Alsema

Bestuur: Anne Marie Hoogland; voorzitter, Pjotr de Jong; secretaris, Cock Sierhuis; penningmeester & Kees van Ruyven; algemeen lid.

INLEIDING

2012 was het derde jaar van het bestaan van Stichting NDSM. De Stichting heeft zich volledig genesteld op de NDSM-werf en is niet meer weg te denken uit Amsterdam-Noord. De drie opdrachten die de Stichting bij de oprichting heeft meekregen waren: het beheren van de NDSM-werf, het verhuren van het terrein aan derden en het ontwikkelen van een zowel commerciële als culturele programmering. In 2012 is verder ingezet op het meer verstevigen van de organisatie, het intensiveren van de programmering op de werf en het intensiveren van de samenwerking met bedrijven in het gebied, kunstenaars op de werf, stadsdeel Noord en Projectbureau Noordwaarts.

De bijdrage vanuit het Kunstenplan voor de culturele programmering op de werf is boekhoudkundig en voor een groot deel ook organisatorisch gescheiden van de gebiedsbeheertaken van de Stichting. Voor beide taken is dan ook een aparte financiering. Deze culturele programmering werd, net als de voorgaande jaren van het lopende Kunstenplan, georganiseerd in samenwerking met Stichting IJ Producties. Op het gebied van programmering zijn er in 2012 een aantal bijzondere projecten geprogrammeerd, gecoproduceerd en geïnitieerd. Het blijft hierbij pionieren in een ruig gebied met weinig voorzieningen, maar er is de afgelopen jaren hard gewerkt aan het creëren van een staketsel, waarbinnen de verschillende programmaonderdelen een steeds duidelijker plek krijgen. Het gebied is casco en de programmering zorgt juist voor een tijdelijke invulling. Het biedt de werf een belangrijke toegevoegde waarde in het behoud van de locatie als culturele vrijhaven. Ook positioneert de programmering de werf als hippe uitgaansplek waar hoge en lage kunst, kwaliteit en kwantiteit samenkomen, en waar zowel ruigheid als een liefvallige stadsoase te vinden is. In 2012 is tevens alvast ingezet op het maken van duidelijke keuzes binnen de programmering, waarbij de komende Kunstenplan periode wordt toegespitst op het ontwikkelen en presenteren van beeldende kunst in de openbare ruimte. Om die reden werden de productionele taken behorende bij meer theatrale projecten (Storytelling Festival, Winters Binnen) alvast uitbesteed aan Stichting IJ Producties, waarmee deze organisatie tevens co-producerende partij werd. Nieuw in 2012 was de ontwikkeling van NDSM-herleeft, waarbij projecten werden opgezet om het verleden van de werf te laten herleven en opnieuw in perspectief te plaatsen.

De beheertaken richten zich op alle aspecten van 'schoon, heel & veilig'. Het gebied is semi-openbaar, maar wordt niet door gemeentelijke diensten bezocht. De Stichting is daarmee verantwoordelijk voor de dagelijkse schoonmaak, groenvoorziening en kleine reparaties. De Stichting organiseert ten behoeve van de veiligheid zevendaagse nachtbeveiliging en in de weekeinden, wanneer dit periodiek noodzakelijk is vanwege bijvoorbeeld evenementen, weekend beheer. De Stichting coördineert ook alle vergunning aanvragen voor evenementen en festivals binnen het gebied en de controle daarvan in samenwerking met het stadsdeel en de betreffende organisatoren. Om dit te realiseren heeft de Stichting een beheerder en een werf-regisseur aangesteld.

PROGRAMMA NDSM 2012

In 2012 vond er een indrukwekkende mix van programmaonderdelen plaats. Hierbij werd kleinschalig afgewisseld met grootschalig, zeer experimenteel met meer mainstream en alle overlappingsen die daartussen te bedenken zijn. Het programma is onderverdeeld in een commercieel deel en een cultureel deel. De culturele programmering werd voor een deel bekostigd vanuit het Kunstenplan 2009 – 2012 van de Gemeente Amsterdam, aangevuld met bijdragen van fondsen, sponsoring, kaartverkoopinkomsten en een bijdrage vanuit de inkomsten uit commerciële verhuur van het terrein. Met de commerciële programmering wordt regelmatig een coproductie afspraak gemaakt, waardoor deze evenementen ook een cultureel aspect krijgen, waar mogelijk met kunstenaars van de werf. In de bijlage is een overzicht van het programma in 2012 te vinden.

Stichting NDSM presenteert inmiddels een groot aantal festivals, exposities en evenementen. De stichting (co)produceerde en presenteerde zelf in 2012 het Waterfestival, de Week van de Vrijheid, NDSM-kinderatelier, Storytelling Festival, Winters Binnen, NPSP-eiland, Turkije Festival en de NDSM-buitenspeeldag. Hierbij werd samengewerkt met zeer uiteenlopende organisaties, zoals het Amsterdam Museum, HISWA, Stichting Storytelling Centre, Nieuw Dakota, Tolhuistuin, Noorderparkkamer,

Vereniging De Toekomst, Convoi Exceptionnel en de Culturele Stelling. Daarnaast ontvangt, ondersteunt en faciliteert Stichting NDSM meer grootschalige evenementen zoals Over het IJ Festival, Valtifest, Vollt en Festival 5D. Projecten vanuit NDSM-herleeft waren de tentoonstelling NDSM-herleeft en Places we belong van tg Space.

VISIE EN DOELSTELLINGEN

De NDSM-werf wil als grootste broedplaats van Nederland ruimte bieden aan regionale, nationale en internationale evenementen. De broedplaats genereert, produceert en presenteert diverse initiatieven die ruimte nodig hebben om te groeien en te ontwikkelen. De broedplaats legt ook de focus op het duurzame karakter van de werf en Stichting NDSM wil deze lijn doorzetten in de werken die er worden ontwikkeld, de evenementen die er worden georganiseerd en in het gebruik van het terrein.

De Kunstenplanperiode 2009 – 2012 werd gebruikt voor het structureel ontwikkelen van vernieuwende podiumkunsten, beeldende kunst en nieuwe media op de NDSM-werf en in haar omgeving. Daarnaast werden er grootschalige regionale, nationale en internationale evenementen geproduceerd en gepresenteerd. Met het structureel presenteren van deze avontuurlijke en toegankelijke kunsten wordt ook de volgende stap gezet: het opbouwen van een breed publiek.

De doelstellingen voor de programmering worden als volgt geformuleerd:

De NDSM-werf positioneren en ontwikkelen als een internationaal georiënteerde, vooruitstrevende hotspot van Amsterdam met daarin de mix van de functies;

(1) inspirerende werkplek voor kunstenaars en creatieve industrie, (2) uniek podium voor de kunsten en (grootschalige) evenementen en (3) een stadsoase voor ontspanning.

De doelstelling van de culturele programmering daarbij zijn:

- Het presenteren van een afwisselende programmering op de NDSM-werf van avontuurlijke kunsten op het gebied van podiumkunst en beeldende kunst.
- Aansluiting zoeken bij bestaande en nieuwe culturele evenementen en festivals en samenwerkingsverbanden initiëren en stimuleren.
- Een (internationaal) platform bieden voor talentontwikkeling, vernieuwing en uitwisseling.
- En tenslotte een stevige groei realiseren in de publieksstroom van de evenementen.

ORGANISATIE

Vanaf januari 2010 vormt Stichting NDSM de werkstructuur voor de programmering en het beheer van het buitenterrein op de NDSM-werf. Deze werkstructuur moet zorgen voor een breed draagvlak bij alle partijen, zowel binnen als buiten de NDSM-werf, maar moet er tevens voor zorgen dat de meeste, met name operationele beslissingen, door een kleine groep genomen kunnen worden. De culturele programmering vormt daarin een uiterst belangrijk onderdeel dat uitdrukkelijk vanuit Stichting NDSM wordt verzorgd, waarmee ook de artistieke visie en doelstellingen van de NDSM-werf tot uitdrukking worden gebracht. De culturele programmering werd gedurende de Kunstenplan periode 2009 – 2012 georganiseerd door een vast team van freelancers onder aanvoering van Lode van Piggelen als programmeur en Esther Lagendijk als zakelijk leider. Frank Alsema was de algemeen directeur van de Stichting en in die hoedanigheid (door het bestuur gedelegeerd) eindverantwoordelijk.

De Kunstenplan subsidie van de Gemeente Amsterdam is en blijft in zijn totaliteit beschikbaar voor de culturele programmering.

De structurele financiering van DMO van €111.060 wordt aangevuld met gelden uit sponsoring (structurele ondersteuning van MediaWharf, via de op de werf gevestigde bedrijven, en incidentele sponsoring per project), fondsen en inkomsten uit kaartverkoop. Daarnaast zorgen verhuur opbrengsten (verhuur van het terrein) voor dekking van de uitgaven. De evenementen en festivals die door Stichting NDSM gefaciliteerd worden dienen zelf voor financiering te zorgen.

Voor de beheertaken ontvangt de Stichting jaarlijkse bijdrages. € 130.000 van Stadsdeel Noord voor 'schoon, heel en veilig' en € 145.000 van de centrale stad (OGA) voor de veiligheid, beheer en de hiervoor noodzakelijke ondersteunende organisatie.

POSITIE STICHTING NDSM

Stichting NDSM is opgericht en heeft als stakeholders de zittende partijen op NDSM-werf Oost zijnde de ondernemersvereniging De Toekomst (de verenigde kunstenaars uit de Kunststad), Noordwaarts (de ambtelijke organisatie die de noordelijke IJ oevers ontwikkelde), MediaWharf (de project ontwikkelaar die ontwikkel rechten op een deel van het betrokken gebied heeft) en Stadsdeel Noord.

De Stichting werkt als regisseur, matchmaker en initiator tussen alle partijen op de werf. Dit zijn naast bovenstaande onder andere Stichting Kinetisch Noord en haar 200 huurders (grotendeels kunstenaars)

in de Kunststad, café Noorderlicht, Pilek en IJ-kantine, bedrijven als Red Bull, MTV/Viacom, Fronteer Strategy, Botel, Pollux, Pannenkoekenboot, de sociëteit van oud scheepsbouwers De Baanderij en vele buitenstaanders die 'iets op de NDSM willen'.

PUBLIEKSBEREIK

De NDSM-werf is uitermate geschikt voor het organiseren van festivals, (kunst) manifestaties, exposities en evenementen. Buiten de vele bijzondere locaties en speelplekken is de bereikbaarheid zeer goed en zijn de omstandigheden om een groot publiek te ontvangen uitstekend. De aansluiting naar het Centraal Station en Amsterdam-West is door de pontjes goed en wordt door bezoekers als een bijzondere extra ervaring gezien. Door dit alles trekt de werf een groeiend aantal bezoekers. Voor de grote publieksevenementen schrikt de te overbruggen afstand niet meer af, voor het wat kleinschaliger en het wat meer kwetsbare aanbod blijft het moeilijker om publiek te trekken, maar ook dat begint te veranderen, zie bijvoorbeeld de groei van het Storytelling Festival en de grote publieke belangstelling voor het Turkije Festival en de Week van de Vrijheid. Ook groeit de interesse vanuit de bewoners van Stadsdeel Noord. Door het betrekken van bijvoorbeeld oud-medewerkers van de werf bij de programmering wordt er een nieuw Noords publiek naar de werf getrokken. Daarnaast zoekt de Stichting binnen de Cultuurtafel Noord, waarin alle culturele instellingen van Noord verenigd zijn, bewust de samenwerking met andere culturele partijen in Noord. Doel van het gezamenlijk organiseren van evenementen is juist het bedienen van een publiek uit Noord zonder het publiek uit de rest van de stad te vergeten. Een goed voorbeeld daarvan is het Winters Binnen festival dat in 2012 voor de derde keer is georganiseerd in samenwerking met de Tolhuistuin en de Noorderparkkamer. Het festival was zowel inhoudelijk als in publieksbereik zeer succesvol.

MARKETING EN PROMOTIE

Stichting NDSM-werf wil binnen Amsterdam haar positie uitbouwen als een nieuwe locatie voor cultuur en media. Het moet een stadsoase worden waar altijd wat te beleven valt, een plek waar dingen gebeuren die nergens anders in Amsterdam kunnen plaatsvinden. Het is daarbij belangrijk om een goede herkenbare promotie te voeren, waarbij de NDSM-werf zich nadrukkelijk profileert, enerzijds als gastheer voor de gezelschappen, festivals en beeldende kunstprojecten, maar ook als programmeur en initiator van vernieuwende, bijzondere, vaak laagdrempelige evenementen. Tevens wordt de werf via de programmering neergezet als een broedplaats, waar veel talent werkzaam is.

Positionering

Amsterdam-Noord krijgt een steeds grotere bekendheid en een steeds positiever imago onder het Amsterdamse publiek, steeds meer mensen vinden de weg naar de programmering op de werf. Tegelijkertijd kan er nog een behoorlijke slag geslagen worden om een nog groter publiek te trekken. Het publiek moet de NDSM-werf leren kennen als een plek waar altijd wel wat gebeurt: grootschalige festivals en locatievoorstellingen, afgewisseld met kleinere multimedia installaties en beeldende kunstroutes. Het hart hiervan blijft de NDSM-werf waarop en waar vanuit de culturele evenementen georganiseerd gaan worden. De werf wordt gepositioneerd als 'the place to be' voor een groot cultuurminnend publiek uit de hele wereld. Tegelijkertijd moet het gebied ontwikkeld worden als uitgaansgebied met voldoende horeca en meer laagdrempelig cultureel aanbod. Zo ontstaat er een prettig mengsel van hoge en lage kunsten, waarmee een breed publiek bediend kan worden. De organisatie ziet kansen om binnen Amsterdam-Noord het culturele aanbod te vergroten en samen te werken met andere (culturele) organisaties. De behoefte hieraan is groeiende, enerzijds door de nieuwe bewoners van Noord (o.a. in Overhoeks) en anderzijds ook door de aandacht die Noord begint te krijgen van bewoners van andere Amsterdamse stadsdelen. Noord wordt hip en daarbij hoort een professioneel kunstenaarsaanbod. Daartoe heeft de NDSM zich ook aangesloten bij de Cultuurtafel, de plek waar alle relevante culturele partijen uit Noord samenwerken.

Doelgroepen

De programmering richt zich op de volgende doelgroepen:

Internationaal Festival publiek: tussen 20 en 45 jaar, avontuurlijk publiek dat iets wil beleven, alternatief publiek, dat geïnteresseerd is in experiment.

Internationaal Beeldende kunst publiek: 25 – 60 jaar, geïnteresseerd in hedendaagse beeldende kunst, op zoek naar een bijzondere ervaring.

Jongeren: 18 – 26 jaar, studenten, geïnteresseerd in uitgaan en combinatie van cultuur met een leuke avond beleven.

Theaterpubliek: 20 – 70 jaar, bezoekers van de schouwburg, geïnteresseerd in hoogwaardig aanbod, wil een complete avond uit.

Bewoners van Amsterdam-Noord.: Vooral voor de bewoners van de vele (nieuwe) wijken, die te vinden zijn in het noordwesten van het Stadsdeel worden er laagdrempelige programma's geprogrammeerd, die interessant zijn voor de hele familie.

Promotie

In 2012 is de gebiedsportal www.ndsm.nl gelanceerd met daarbinnen veel ruimte voor de programmering. Deze portal is ontwikkeld in samenwerking met gebiedsontwikkelaar Biesterbos. Ook is er behoorlijk gewerkt aan een online aanwezigheid van de programmering van de werf, vooral via social media. Daarnaast is in 2012 een freelance marketeer betrokken die een centrale rol speelde in de marketing van het gebied en de programmering daarvan. Zij hield zich tevens bezig met de marketing voor de eigen producties (bijvoorbeeld Winters Binnen, het Turkije Festival, NDSM-kinderatelier). de overige marketing werd in 2012 per project gevoerd of de vaste freelance marketeer werd voor extra uren ingehuurd.

BESTUUR EN DIRECTIE

Het bestuur bestond in 2012 uit Anne Marie Hoogland; voorzitter, Pjotr de Jong; secretaris, Cock Sierhuis; penningmeester & Kees van Ruyven; algemeen lid.

Algemeen directeur in 2012 is Frank Alsema.

Het bestuur vergaderde in 2012 vier maal, naast regelmatig bilateraal overleg tussen bestuursleden met hun eigen expertise en de directie of medewerkers. Omdat de Stichting in 2010 is opgericht, is na bijna drie jaar, eind 2012 besloten de structuur van de organisatie en de afspraken tussen bestuur en directeur te evalueren en herstructureren, daarmee wordt begin 2013 een start gemaakt. Na de opstart nu een fase van stabilisatie. Wanneer de nieuwe rollen en taken zijn uitgekristalliseerd zullen deze worden vastgelegd. Er wordt daarmee op dit moment nog niet voldaan aan de Code Cultural Governance. De voorwaarden van de statuten van de Stichting, het profiel van de bestuursleden en die van de directeur zijn wel vastgelegd in het rapport van AEF, dat in opdracht van het Stadsdeel is opgesteld. Dit rapport heeft als omschrijving:

Bestuur Stichting Beheer NDSM-werf Oost

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de Stichting Beheer NDSM-werf Oost. In de statuten is onder meer het doel van de Stichting opgenomen, de verantwoordelijkheden van het bestuur en datgene wat bij wet geregeld moet worden in verband met de verhouding van bestuurders ten opzichte van andere organen. Nadere uitwerking voor de dagelijkse gang van zaken kan desgewenst door het bestuur worden opgenomen in een huishoudelijk reglement. Het bestuur wordt samengesteld op basis van de door de constituerende partijen noodzakelijk geachte competenties en door een Benoemings Advies Commissie.

De Programmaraad die in de statuten genoemd wordt is niet actief. Wel heeft de directeur een aantal ontbijtsessies met kunstenaars van de werf en directies van (nieuwe) op de werf gevestigde bedrijven georganiseerd alsmede netwerkborels, Hotdocs (diner tijdens 5 Mei gecombineerd met het open stellen van de ateliers) om de verschillende werfgebruikers met elkaar in contact te brengen. De gebiedsportal speelt ook hier een belangrijke verbindende rol in.

FINANCIËN

De begroting 2012 werd opgesteld aan de hand van resultaat 2011 en aangepast aan de wensen op programmering en beheer die in 2012 ruimer zijn gesteld.

De bijdrage voor het fysieke beheer, een bedrag van € 130.000 wordt bijgedragen door het Stadsdeel Amsterdam-Noord. Projectbureau Noordwaarts levert een bijdrage van € 145.000 voor de organisatie van het beheer en de veiligheid, zoals inhuren van beveiliging.

Voor de helderheid en net als in verantwoording Kunstenplangelden 2010 van DMO, hebben wij voor de verantwoording kunstenplan slechts de cijfers van onze programmeringstak weergegeven. Dit is ook terug te vinden in het jaarverslag. Onder programmering vallen ook de extra inkomsten en uitgaven t.a.v. NDSM terrein exploitatie. De extra kosten i.v.m. organisatie en productie voor de verhuur maar ook voor extra programmering worden door deze inkomsten gedekt.

CONCLUSIE

In 2012 heeft de Stichting NDSM zich meer en meer genesteld op de NDSM-werf, waarbij het aantal programma's op de werf groeide, zowel vanuit Kunstenplan budget als de meer commerciële evenementen. De medewerkers zijn een hecht team geworden en ook het bestuur is in haar rol gegroeid. Ook de rol als initiator en netwerker van de werf is dit jaar gegroeid. De contacten met de kunstenaars zijn versterkt, ze weten de Stichting steeds vaker te vinden. De samenwerking met het Stadsdeel en Noordwaarts is onder andere door de werfregisseur geoptimaliseerd. De Stichting wordt regelmatig op voorhand advies gevraagd.

Het programmateam was al in dezelfde samenstelling enige jaren actief, waardoor de programmering soepel kon verlopen en het budget uit het Kunstenplan volledig aan de realisatie hiervan besteed kon worden. De programmering op de werf groeit gestaag, zowel kwalitatief als kwantitatief. Het publiek weet inmiddels de weg naar het terrein te vinden. Zo ontwikkelt de werf zich steeds meer als nieuwe creatieve hotspot aan het IJ.

Amsterdam 28 april 2012

Namens het Bestuur

J.M.Hoogland
Voorzitter

C.T.N. Sierhuis
Penningmeester